

пережити шторм, а й стати сильнішими.

Список використаних джерел

1. Еліс М'юір. *Впевненість у собі. Книга для роботи над собою*. Вид-во Манн, Іванов і Фербер, 2015. 208 с.
2. Бандура Альберт. *Самоефективність: здійснення контролю*. WH Freeman, 1997. 604 с.
3. Ангела Дакворт. *Сміливість: сила пристрасті та наполегливості*. Ebury Press, 2017. 464 с.

КУПРІЄВИЧ Вікторія / Victoria KUPRIEVICH
КОШІЛЬ Оксана / Oksana KOSHIL

РОЗВИТОК SOFT SKILLS ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОГО ЛІДЕРСТВА В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА ЗМІН

*[Development of Soft Skills as a component of successful leadership
in conditions of uncertainty and change]*

Ключові слова: soft skills; лідер; лідерство; успішний лідер; криза; невизначеність; зміни.

Ми живемо у світі, який американці називають VUCA – нестабільному, невизначеному, складному і неоднозначному (VUCA – аббревіатура від volatility, uncertainty, complexity і ambiguity). Поступово на зміну VUCA-світу прийшов світ BANI (brittle (крихкий), anxious (тривожний), nonlinear (нелінійний), incomprehensible (незрозумілий) – ще більш швидкий, складний і непрогнозований. Саме тому актуальними як ніколи стають м'які (гнучкі) навички (англ. «soft skills») – комплекс неспеціалізованих, надпрофесійних навичок, які відповідають за успішну участь у робочому процесі, високу продуктивність праці і, на відміну від спеціалізованих навичок (англ. «hard skills»), не пов'язані з конкретною сферою. Зміна парадигми співіснування особистості та суспільства зумовлює кризові явища у сучасному світі. Відтак, є досить актуальним дослідження проблеми розвитку soft skills як складової успішного лідерства та антикризового управління.

Проблема чи криза – це можливість для росту і старту чогось нового. Для лідера, це можливість брати на себе відповідальність, проявитися. Кризи переважно супроводжуються невпевненістю, стресом та страхом. Людям в таких ситуаціях хочеться безпеки та ясності. Відповідно хтось має приймати рішення і нести за них відповідальність [2].

Лідерство – це характеристика поведінки людини, за якою йдуть інші. Соціальна психологія стверджує, що з погляду послідовників аби йти за кимось, вони повинні відчувати свою цінність, важливість, значення для того, хто їх веде, хто ними управляє.

З. Фрейд визначав «лідерство несвідомим потягом індивіда до панування над іншими» [4].

Вчені Л. Сергеева, В. Кондратьєва, М. Хромей переконані, що «лідерство – це вміння пробудити в людей мрію, до якої вони наблизатимуться, «вдихнути» в них потрібну для руху енергію» [5].

Теоретично обґрунтовували феномен лідерства вітчизняні вчені: О. Бойко, В. Бондаренко, Л. Кайдалова, Н. Клішевич, Т. Лях, В. Михайличенко, С. Похнатюк, О. Романовський, Р. Сопівник, Т. Спіріна та зарубіжні: Б. Балдер, Б. Барнес, К. Бланшар, І. Вешлер, Д. Големан, Д. МакГрегор, Р. Мертон, Г. Мінсберг, Р. Такер, Дж. Террі.

Уміння організовувати соціальну поведінку групи та навички вирішувати представницькі функції у колективі є властивостями лідерства. Відповідальність лідера перед колективом, командою, спільнотою вважається однією з основних характеристик успішного лідера, а основним результатом діяльності лідера вважається його можливість створення належного, сприятливого, комфортного мікроклімату в колективі [1, с. 12].

Вивченню проблеми «hard skills» (твердих навичок) та «soft skills» (м'яких навичок) у різний час займалися О. Абашкіна, О. Біляковська, Є. Гайдученко, О. Глазунова, В. Давидова, Н. Длугунович, Н. Жадько, Г. Івонія, Л. Коваль, Т. Кожушкіна, С. Наход, Ю. Портланд, О. Соснічка, А. Тютюнник, Л. Фамілярська та ін.

Формування soft skills у майбутніх фахівців будь яких спеціальностей є актуальною проблемою та обґрунтованою вимогою до освіти людей в сучасних глобалізованих умовах. Питаннями формування soft skills у здобувачів освіти наразі займаються дослідники О. Глазунова, С. Голод, К. Коваль, В. Корольчук, К. Корсікова, О. Кравець, Л. Степанова, А. Стадній, В. Радкевич та ін. У зазначених дослідженнях піднімаються питання ролі та значення soft skills для професійної діяльності фахівця, актуальності формування soft skills, як необхідної умови ефективного розвитку професійних сфер.

Розвиток soft skills є ключовим елементом успішного лідерства, особливо в умовах невизначеності. Успішний лідер повинен вміти ефективно спілкуватися, мотивувати команду. М'які навички допомагають лідерам бути гнучкими та адаптивними до змін. Адже уміння ефективно пристосовуватись до нових умов та ситуацій стає ключовим фактором успіху. Добре розвинені м'які навички сприяють покращенню робочого процесу та збільшенню продуктивності. Ефективна комунікація та вміння розв'язувати конфлікти є невід'ємною частиною м'яких навичок. Лідер, який вміє врегулювати конфлікти, створює сприятливі умови для співпраці та досягнення цілей. М'які навички роблять лідера більш конкурентоспроможним. У світі зміни залишаються нормою, відтак, важливо мати лідерів, які мають змогу адаптуватися та керувати командами в умовах невизначеності.

Soft skills, на думку дослідників, не залежать від попередніх знань чи підготовки і однаково важливі як для фахівця-початківця, так і для професіонала з великим стажем роботи. Вони також не є вродженими чи незмінними. Останні дослідження з психології та когнітивної діяльності свідчать, що їх можна цілеспрямовано розвивати навіть у дорослих, доповнюючи їхні професійні знання та уміння (hard skills) [3].

М'які навички охоплюють широкий спектр особистісних, міжособистісних, комунікативних та соціальних вмінь, які є запорукою ефективного керівництва та взаємодії з іншими.

До переліку м'яких навичок які потрібно розвивати успішному лідеру в умовах невизначеності відносимо: адаптивність та гнучкість (здатність швидко адаптуватися до змін, готовність до вироблення стратегій та планів відповідно до змін у ситуації); комунікативність (здатність ефективно спілкуватися та чітко висловлювати ідеї, вміння слухати і розуміти інших); емпатію та співпереживання (лідер, який вміє відчувати потреби та перспективи своїх підлеглих чи команд, може краще адаптувати своє керівництво до умов невизначеності); креативність та інноваційність (здатність думати творчо, приймати нестандартні рішення, готовність до впровадження новаторських підходів); керівництво командою (здатність мотивувати та надихати команду в умовах невизначеності, вміння будувати ефективні робочі відносини та співпрацю); спроможність до саморозвитку (бажання постійно вдосконалювати свої навички та знання, готовність до вивчення нового, адаптація до змін).

Успішний лідер в умовах невизначеності повинен бути готовим до

непередбачуваних ситуацій, вміти ефективно спілкуватися з командою та адаптуватися до змін у середовищі. Розвиток м'яких навичок забезпечить лідеру основу для успішного управління в таких умовах.

Список використаних джерел

1. Войтко С. В. *Лідерство та антикризовий менеджмент* : підручник. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 194 с.
2. Кошіль О. П. Особливості ефективного лідерства у громаді в умовах кризи. *Соціальна робота в громаді: сучасні виклики та перспективи розвитку*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 24 берез. 2023 р. / за заг. ред. проф. О. О. Осетрової. Дніпро, ДНУ імені Олеся Гончара, 2023. С. 207–209.
3. Купрієвич В. О. Soft Skills – необхідний компонент підготовки здобувачів освіти. *Проблеми та інновації в природничо-математичній, технологічній і професійній освіті*: зб. матеріалів XV Міжнар. наук.-практ. онлайн-інтернет конф. присвяч. 95-й річниці з Дня народження академіка Національної академії педагогічних наук С. У. Гончаренка, м. Кропивницький, 20–24 черв. 2023 року / відп. ред. М. І. Садовий. Кропивницький : РВВ ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. 136 с. С. 69–71.
4. *Політичне лідерство* / за ред. В. А. Гапоненко, С. С. Бульбенюк, Н. М. Довганик та ін. Київ : КНЕУ, 2021. 324 с.
5. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. *Лідерство*: навч. посібник. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 2015. 296 с.

ЛАРИН Станіслав / Stanislav LARIN

ВЕБ-ІНСТРУМЕНТИ З ЕЛЕМЕНТАМИ ГЕЙМІФІКАЦІЇ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПІДТРИМКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

[Web tools with gamification elements for organizing and supporting distance learning]

Ключові слова: веб-інструменти; гейміфікація; дистанційне навчання; елементи гейміфікації; Classcraft.

Сутність проблеми. У час швидкого темпу цифровізації освіти зростає цікавість здобувачів до використання цифрових інструментів з елементами гейміфікації для дистанційного навчання.

Стан дослідження. Теорія і практика гейміфікації представлені в роботах відомих зарубіжних науковців: К. Вербах [4], К. Каппа [3]. Відзначимо українських науковців, які досліджують гейміфікацію в дистанційній освіті, а саме О. Чернявська [1] В. Мороз, А. Терещенко [2]. Авторами зазначено багато цікавих та корисних веб-інструментів з елементами гейміфікації які можна використати в дистанційному навчанні: Alice, Kahoot, Zombie-Based Learning, Spongelab, Scratch, MinecraftEdu. Одним веб-інструментів для організації дистанційного навчання є онлайн платформа для навчання Classcraft, яка дозволяє створювати групи, додавати здобувачів освіти, створювати курси та розділи курсів, проводити опитування та тестування онлайн

Методологія (методи та дослідницькі інструменти, використані автором). В дослідженні використанні методи емпіричного дослідження, а саме спостереження за здобувачами, які на практичних заняттях випробовують функціонал онлайн платформи для навчання Classcraft.

Результати дослідження. Одним з інструментів таких веб-інструментів є онлайн платформа для навчання Classcraft. Цей додаток дозволяє здобувачам створювати